

ELŐTERJESZTÉS

A Képviselő-testület tájékoztatására, Mátranovák Község Településfejlesztési Koncepciójának, Településszerkezeti tervének, Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének felülvizsgálatáról

Mátranovák Község Településfejlesztési Koncepciójának, valamint Településrendezési Eszközei Felülvizsgálatának

elfogadásáról

Készült: a Képviselő-testület 2024. november 20 -ai ülésére

Előterjesztő: Kuborczik Pál polgármester

Az előterjesztést készítette: Czene Éva vezető településtervező, Papp Zoltán Tamás főépítész

Szám: MN /2024.

Előterjesztés címe:

- Mátranovák Településfejlesztési koncepciójának elfogadása,
- Mátranovák településszerkezeti tervének és tervlapjának elfogadása
- Mátranovák Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló rendelet elfogadása

Előterjesztés tartalomjegyzéke:

Szöveges előterjesztés

Településfejlesztési koncepció

Településszerkezeti terv és tervlap

Mátranovák Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló rendelettervezet

Határozati javaslat

Rendelet tervezet, indokolás, hatásvizsgálat

Előterjesztést tárgyalja/testület: Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő testülete

Előterjesztést tárgyaló testületi ülés időpontja: 2024. november 20.

Képviselő-testületi ülés nyilvánossága: nyílt ülés

Előterjesztést véleményezte: -

Előterjesztő: Kuborczik Pál polgármester

Előterjesztést összeállította: Urbányi Edina jegyző

Törvényességi ellenőrzés: Urbányi Edina jegyző

Döntési javaslat formája : határozat/rendelet

Döntés /szavazás típusa: határozatnál-egyszerű többség; rendeletnél-minősített többség

Tisztelt Képviselő-testület!

Mátranovák Község Településfejlesztési Koncepciójának és Településrendezési Eszközeinek Felülvizsgálata c. terv folyamata:

Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(X.8.) Kormányrendelet 1. melléklete (Megalapozó vizsgálat) szerint elkészített munkarészeket, valamint a 2. melléklete (Településfejlesztési Koncepció - Jövőkép) szerint elkészített Településfejlesztési koncepció tervezetét, mint jóváhagyandó munkarészt, a Településszerkezeti tervet, valamint a Helyi építési szabályzatot és ezek rajzi mellékleteit az államigazgatási egyeztetésben résztvevő szerveknek véleményezésre, 30.§ (5) bek. szerint megküldte.

Az Államigazgatási egyeztetésben résztvevő szervek részéről kifogást emelő vélemény a megküldött munkarészekkel kapcsolatban nem volt.

Mátranovák Község Önkormányzata korábbi Településrendezési terveit (Településszerkezeti terv, jelen felülvizsgálat során az elfogadásra kerülő Településrendezési eszközök jóváhagyásával, Mátranovák korábbi (jelenleg hatályos) Településrendezési Eszközei (TSZT, HÉSZ és SZT) hatályon kívül helyezésre kerülnek.

Fentiek értelmében, a tervanyag a 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet 42.§ (2) bekezdés szerint, az állami főépítész részére megküldésre került, végső szakmai vélemény kiadása céljából.

A végső szakmai záró véleményét a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal részéről, Seres Róbert állami főépítész a NO/AF/417-5/2024 számon megadta, és a Településfejlesztési Konceptiót, valamint a Településrendezési eszközöket elfogadására javasolja.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, szíveskedjen meghozni a szükséges döntéseket!

Kuborczik Pál
polgármester

Határozati javaslat 1.

Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő-testülete jóváhagyja a 314/2012.(X.8.) Kormány rendelet 2. melléklete A településfejlesztési Konceptió tartalmi követelményei szerint elkészített Mátranovák Község Településfejlesztési Konceptió tervdokumentáció II. Jövőkép és célok kötetét.

Határidő: azonnal

Felelős: Kuborczik Pál polgármester

MÁTRANOVÁK

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

II.kötet – Jövőkép és célok

(314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet 2. melléklet I. fejezet tartalmi követelményei szerint)

A 314/2012. (XI.8.) Korm. r. 30.§ (5) bek. - államigazgatási egyeztetési tervdokumentáció

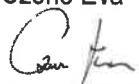

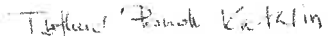

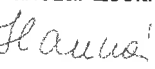
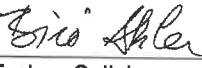

2 0 2 4 . n o v e m b e r H Ó

Z. É. Műhely Területfejlesztési és Urbanisztikai Tervező és Tanácsadó Kft.

TEL: 06-20-397-0610

E-MAIL: ZE.MUHELY@GMAIL.COM

TERVEZŐK NÉVSORA

SZAKÁG	NÉV	
Generáltervezés	Z.É. Műhely Kft. Czene Éva 	ügyvezető
Településtervezés	Czene Éva 	vezető településtervező TT/1 12-0160 városépítési és városgazdálkodási szakmérnök
Táj- és természetvédelem Zöldfelületi rendszer Környezetvédelem	Tóthné Pocsok Katalin 	okl. településtervező okl. kertészmérnök (táj-és kertépítész) környezetgazdálkodási szakmérnök TK 01-5086
Közlekedés	Heckenast Judit 	közlekedésmérnök MMK 01-5295 és Tkö
Közműtervezés	Hanczár Zsoltné 	okl. gépészmérnök és város-rendező mérnök Mk: 01-2418
	Bíró Attila 	okl. építőmérnök Mk: 01-2456
Műszaki grafika	Farkas Szilvia 	településtervező
Települési főépítész	Papp Zoltán Tamás 	főépítész vezető településtervező TT/1É 01-1676 MV-É-M 01-1676

Z. É. MŰHELY KFT.

Székhely: 3123 Cered Vörösmarty M. u. 4.
E-mail: ze.muhely@gmail.com
+36-20-397-0610

2024. szeptember hó

TARTALOMJEGYZÉK

„A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 2. melléklete alapján

I. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

1. JÖVŐKÉP

- 1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan
- 1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

2. CÉLOK

- 2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása
- 2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása
 - 2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata
 - 2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

3. KIINDULÓ ADATOK TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

- 3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása
- 3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra
- 3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

- 4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer
- 4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

BEVEZETŐ - ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.), valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a településfejlesztést és településrendezést az önkormányzatok hatáskörébe utalta.

A „településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 3.§. és 4.§-a településfejlesztést és településrendezés összefüggéseit és az azok elkészítésére vonatkozó szabályokat tartalmazza. Az 5.§-ban rögzíti, mint településfejlesztési meghatározó elem, dokumentum a Településfejlesztési koncepciót, amely elkészítését megalapozó vizsgálatait tartalmi követelményeit az 1.sz. mellékletben, részletes tartalmi követelményeit a 2.sz. mellékletben rögzíti.

Az Étv. meghatározása szerint: „Településfejlesztési koncepció: a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszútávra meghatározó dokumentum”.

A településfejlesztési koncepció Jóváhagyandó munkarésze lényegében az a településfejlesztéssel kapcsolatos, településpolitikai dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza, ezért önkormányzati határozattal fogadja el.

Biztosítja, hogy a kitűzött településfejlesztési célok szolgálják a település fenntartható fejlődését, elősegítve a településen lakók életminőségének, életszínvonalának növekedését, a településen élők gyarapodását, a település és a környék hagyományaira, kulturális-, táji- és természeti adottságaira építve, azok védelmének biztosítása mellett.

Mátranovák Község hatályos Településrendezési terve keretében rendelkezik elfogadott Településfejlesztési Koncepcióval (469/2007. (XII. 17.) Öh. sz. határozat). Amely azonban nem módosításra kerül, hanem a megváltozott jogszabályi keretek között új Településfejlesztési Koncepció kerül megalkotásra.

Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Mátranovák Község Településfejlesztési koncepciójának készítésével a Z. É. Műhely Területfejlesztési és Urbanisztikai Tervező és Tanácsadó Kft.-t bízta meg.

A Településfejlesztési Koncepció tervanyaga a vizsgálati alátámasztó és a tervi, jóváhagyandó munkarészeket tekintve ütemezve készül, ennek értelmében több kötetben kerül dokumentálásra, az alábbiak szerint:

A 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 1.sz. melléklete szerinti ún. Megalapozó vizsgálat – Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és Helyzetértékelő munkarészek, amelyek az **I. Kötet Helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés** c. dokumentációban kerültek bemutatásra.

Ezután készült el 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 2.sz. melléklete I. fejezete ún. Településfejlesztési Koncepció tartalmi követelményei szerinti munkarész, amely, mint jóváhagyandó munkarész a település jövőképét, céljait, a továbbtervezési feladatokhoz a kiinduló adatokat foglalja magába. Ez a jóváhagyandó munkarész a **II. Kötet Jövőkép és célok** c. tervdokumentáció.

JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZ

A településfejlesztési koncepció Jóváhagyandó munkarésze lényegében az a településfejlesztéssel kapcsolatos, településpolitikai dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza, amely Mátranovákra nézve hosszútávú iránymutatás és célmeghatározás, a település fejlesztésével kapcsolatban.

Mindemellett biztosítja, hogy a kitűzött településfejlesztési célok szolgálják a település fenntartható fejlődését, elősegítve a településen lakók életminőségének, életszínvonalának növekedését, a településen élők gyarapodását, a település és a környék hagyományaira, kulturális-, táji- és természeti adottságaira építve, azok védelmének biztosítása mellett Röviden, arra irányulnak, hogy legyen jó Mátranovákon élni!

A településfejlesztési koncepció jelen Jövőkép c. munkarésze, összefoglalja Mátranovák Önkormányzata által már meghozott településfejlesztéssel kapcsolatos döntéseit, és bemutatja a hazai és nemzetközi fejlesztési trendekhez való együttműködési lehetőségeket. Iránymutatásként meghatározó döntésekkel, elvekkkel, illetve javaslatokkal rögzíti a településrendezési eszközök tartalmát.

A településfejlesztési koncepció jóváhagyandó munkarésze a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 2.sz. melléklete I. fejezete szerinti ún. Településfejlesztési Koncepció részletes tartalmi követelményei szerint készült.

Jelen Településfejlesztési Koncepció jövőkép meghatározása, a Mátranovák Önkormányzati programjainak, koncepcióinak, dokumentumaiban feltárt fejlesztési feladatok, célok összegzése és rendszerezése alapján került elkészítésre.

1. JÖVŐKÉP

A Településfejlesztési Koncepció Mátranovák Község Jövőképére vonatkozóan hosszútávú (10 évet meghaladó) időszakot tekintve rögzíti azt az elérendő állapotot, amelyet a Község lakossága el kíván érni ebben az időszakban.

Mátranovák hosszú távú jövőképe::

„ Rekreáció és pihenés - a környezettel együttélő, falusi hagyományokat őrző falu!”

Ennek elérésére két fő irányvonalat határoz meg:

Fejlesztési irány No.1: minőségi, magas tőkeigényű idegenforgalom fejlesztése. Alapadottságként a település kínálta előnyök kihasználása, a „kultur-idegenforgalmi" tevékenység fejlesztése.

Fejlesztési irány No.2: lakó-pihenő funkció fejlesztése, az itt élők életminőségének javítása.

Alapok

Ahhoz, hogy Mátranovák valóban az a hely legyen, amely a hosszú távú jövőképét megvalósítja, mindenekeelőtt biztos alapokon kell állnia. A lakosságot ellátó alapfunkciók teljesítése, a lakosság szolgálata elsődleges prioritás kell legyen. Erre épülhetnek rá azok a turisztikai fejlesztések, vendéglátás, falusi turizmus, idegenforgalmat ösztönző lépések, mely egy fenntartható fejlődési pályára állíthatja Mátranovákat.

Élhető település

A települési demográfiai adatok csökkenést mutatnak, a település megtartó képessége azonban nagyban azon múlik, hogy a lakosok mennyire tartják „élhetőnek” a helyet ahol élnek. Az alábbiakban azok a megvalósítható célok kerülnek bemutatásra, amelyek elősegíthetik, hogy jó legyen Mátranovákon élni.

1.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, természeti és épített környezetére vonatkozóan

MÁTRANOVÁK JÖVŐKÉP ELEMEI			
A.) AMIKRE ALAPOZHATUNK „értékeink”	B.) AMIKET KIAKNÁZHATUNK „lehetőségek”	C.) AMIT MEG KELL OLDANUNK „gyengeségek”	D.) AMIT EL KELL HÁRÍTANUNK „veszélyek”

A.) AMIKRE ALAPOZHATUNK
Társadalmi környezet
demográfia, társadalmi szerkezet, foglalkoztatás, intézményhálózat, települési identitás
<ul style="list-style-type: none"> • alacsony a regisztrált munkanélküliek aránya • nagyszámú és aktív civil szféra • hagyományos népi kultúra ápolása • közösség-szerveződés felerősödése • aktív helyi közélet
Gazdasági környezet
mezőgazdaság, települési szolgáltatás, munkaerő, turisztikai szolgáltatás, önkormányzati gazdálkodás
<ul style="list-style-type: none"> • helyi adók igazságos rendszere • alapszolgáltatások elérése helyben • a turisztikai és rekreációs lehetőségeink kiaknázása • önkormányzati költségvetés pozitív mérlege
Épített környezet
településszerkezeti tényezők, korlátok, védett területek
<ul style="list-style-type: none"> • sajátos egyedi arculatú és hangulatú településrészek • „falusi” építészet megőrzése • differenciált területhasználatú ingatlan kínálat (lakó, üdülő, gazdasági területek)
Táji-, természeti környezet, állapot
természeti adottságok, védettség, tájhasználati konfliktusok
<ul style="list-style-type: none"> • a település egyedi arculatát meghatározó természeti adottságok • vonzó természeti környezet

B.) AMIKET KIAKNÁZHATUNK	
Társadalmi környezet	
demográfia, társadalmi szerkezet, foglalkoztatás, intézményhálózat, települési identitás, társadalmi konfliktusok, érdekellettek	
<ul style="list-style-type: none"> • rekreációra alkalmas természeti környezet kihasználása • a beköltözők sikeres integrálódása és aktivizálódása • üdülő területek lakóterületté történő átalakulása • vonzóvá tenni a betelepülők következő generációja számára 	
Gazdasági környezet	
mezőgazdaság, települési szolgáltatás, munkaerő, turisztikai szolgáltatás, önkormányzati gazdálkodás	
<ul style="list-style-type: none"> • az önkormányzat meg tudja őrizni fizetőképességét • elmúlt években a költségvetési egyenleg pozitív, törekedni kell rá, hogy a jövőben is az maradjon • EU-s és hazai fejlesztési pályázatok kiaknázása • szolgáltatások körének bővítése • falusi turizmus bővítése • turisztikai programok sokszínűsítése • szabadidő-, sport- • idegenforgalmi településmarketing • térségi együttműködés • átlagosnál jobb minőségű termőterületek aránya a bányászat térhódítása ellenére is jelentős 	
Épített környezet	
településszerkezeti tényezők, korlátok, védett területek,	
<ul style="list-style-type: none"> • közelmúltban fejlesztett rekreációs zöldfelületek • jelentős zöldfelületű intézményi kertek • helyi jelentős épített értékek 	
Táji-, természeti környezet, állapot	
természeti adottságok, védettségek, tájhasználati konfliktusok	
<ul style="list-style-type: none"> • zöldfelület-fejlesztés • természeti értékek megóvása, fenntartása, bemutatása/tájékoztatás • a település egyedi arculatát meghatározó természeti adottságok kiaknázása • környezeti nevelés lehetőségei az értékvédelem és a szelíd turizmus, rekreáció kapcsán • alternatív energiaforrások kutatása, használata (napenergia, stb.) • fennmaradt egyedi tájértékek védelme • erdőterületek megtartása • jó levegőminőség 	
Települési infrastruktúra, településüzemeltetés	
közlekedés, közterület, közmű infrastruktúra, közbiztonság, hulladékgyűjtés és köztisztaság	
<ul style="list-style-type: none"> • viszonylag jó buszközlekedés • településrészek összekötése közlekedési hálózat fejlesztésével • kerékpár- és gyalogutak, járda hálózat fejlesztése 	

C.) AMIT MEG KELL OLDANUNK	
Társadalmi környezet	
demográfia, társadalmi szerkezet, foglalkoztatás, intézményhálózat, települési identitás, társadalmi konfliktusok, érdekellentétek	
<ul style="list-style-type: none"> • helyi munkaerő szakképzettségének hiánya • egyre többen szorulnak a szegénységi küszöb alá • az önkormányzat nem nyújt lakáshoz jutási támogatást 	
Gazdasági környezet	
mezőgazdaság, települési szolgáltatás, munkaerő, turisztikai szolgáltatás, önkormányzati gazdálkodás	
<ul style="list-style-type: none"> • településfejlesztési forráshiány csökkentésére minden lehetséges eszközt igénybe kell venni (pályázatok, adóerő képesség növelése, állami támogatások) • mezőgazdasági termelés • kiaknázatlan lehetőségek a turizmusban, vendéglátásban 	
Épített környezet	
településszerkezeti tényezők, korlátok, védett területek,	
<ul style="list-style-type: none"> • át kell tekinteni a védett és védendő épített értékeket, felül kell vizsgálni az ehhez kapcsolódó rendeletet • településkép javítása érdekében javaslatot kell kidolgozni a gondozatlan ingatlanok rendbetételére • gondoskodni kell az egységes utcaképek kialakulásáról • települési külterületek megközelítési nehézségei 	
Táji-, természeti környezet, állapot	
természeti adottságok, védettségek, tájhasználati konfliktusok	
<ul style="list-style-type: none"> • természeti környezet megőrzése • át kell tekinteni a védett és védendő természeti értékeket, felül kell vizsgálni az ehhez kapcsolódó rendeletet • segíteni turisztikai adottságok kellő kihasználtságát • légvezetékek a belterületen • gyomosodás, invazív növényállomány térhódítása különböző területeken 	
Településinfrastruktúra, településüzemeltetés	
közlekedés, közterület, közmű infrastruktúra, közbiztonság, hulladékgazdálkodás és köztisztaság	
<ul style="list-style-type: none"> • útburkolatok és csapadékvíz elvezetés hiányából adódó problémák • kerékpár utak hiánya • minőségi vendéglátóhelyek növelése • oktatási intézmények további fejlesztése a folyamatosan fejlődő igényekhez • játszóterek és közparkok rendezettségét folyamatosan fenn kell tartani • szolgáltató jellegű közigazgatást kell erősíteni • közlekedésbiztonsági problémák, gyalogos közlekedés biztonsága nem mindenhol megoldott 	

D.) AMIT EL KELL HÁRÍTANUNK „veszélyek”	
Társadalmi környezet	
demográfia, társadalmi szerkezet, foglalkoztatás, intézményhálózat, települési identitás, társadalmi konfliktusok, érdekellentétek	
<ul style="list-style-type: none"> • alapellátási problémák növekedése • egészségügyi ellátás teljeskörűségének hiányossága színvonala (gyermekházi orvos hiánya, gyógyszerár hiánya stb.) 	
Gazdasági környezet	
mezőgazdaság, települési szolgáltatás, munkaerő, turisztikai szolgáltatás, önkormányzati gazdálkodás	
<ul style="list-style-type: none"> • fejlesztések anyagi forrásainak biztosítása • önkormányzati törzsvagyon forgalomképtelen, illetve korlátozottan forgalom képes vagyon nagy aránya • ha a településkép rendezetlenné válik, az jelentősen csökkentheti a település vonzerejét • a sikertelen pályázatok relatíve a fejlődés lelassulását okozhatják • ha nem csökken a képzetlen munkaerő létszáma, az veszélyeztetheti a fejlődést • fejlesztések elmaradása, lassúsága visszavetheti a települést • érdekellentétek, kommunikációs problémák jelentős zavart okozhatnak a fejlődésben 	
Épített környezet	
településszerkezeti tényezők, korlátok, védett területek,	
Az épített környezetben az alábbiak a fejlődést veszélyeztető tényezők:	
<ul style="list-style-type: none"> • a településrészek egymástól való elszigetelődése • településrészek egységes arculatának hiánya 	
Táji- és természeti környezet, állapot	
természeti adottságok, védettségek, tájhasználati konfliktusok	
<ul style="list-style-type: none"> • környezetvédelmi programot kell készíteni • a település zöldfelületekkel gyengén ellátott • rendezetlen környezet javítása • környezetterhelő gazdasági funkciók megjelenése a térségben 	
Településinfrastruktúra és településüzemeltetés	
közlekedés, közterület, közmű infrastruktúra, közbiztonság, hulladékgazdálkodás és köztisztaság	
<ul style="list-style-type: none"> • e-önkormányzat kialakításának elmaradása • meg kell oldani az illegális hulladéklerakók problémáját és hulladékgazdálkodási tervet kell készíteni • közművesítetlen területeken ki kell építeni a hálózatot • kiépített ivóvíz-és csatornahálózatra való teljes körű rákötést kell megvalósítani 	

1.2. Mátranovákfejlesztési elveinek rögzítése és jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Az Észak-magyarországi régióban elhelyezkedő Mátranovák, Nógrád-megye keleti részén, megyehatárnál fekszik. (Nógrád-megye az ország második legkisebb területű és egyben az ország legkevesebb lakosú megyéje). A 2013. január 1-től bevezetett új járási rendszer kialakításával 6 járás jött létre a megyében. A járasok kialakítása során a megyék határaihoz igazodó alapelv mellett figyelembe vették az államigazgatási szolgáltatások és ügyintézési helyszínek elérhetőségét is. Mátranovák a Bátorfyerenyi járásba tartozik. A Bátorfyerenyi járás közel 215,45 km² területű, lakossága 21323 fő.

A Község és a vele funkcionális kapcsolatban lévő környezetének a Bátorterenyei Kistérséget lehet érteni. A kistérséget 13 település alkotja: Dorogháza, Kisbárcány, Lucfalva, Márkháza, Mátramindszent, Mátranovák, Mátraverebély, Mátraterenye, Nagybárcány, Nagykeresztúr, Nemti, Sámsonháza, Szuha.

A Községgel szorosabb funkcionális kapcsolatba tartozik, a kistérség települései közül Mátraverebély, Nemti és Dorogháza. A Bátorterenyei Kistérség a felzárkózás elérését öt fejlesztési területen meghatározott prioritások és ezekből levezetett feladatok megvalósításával kívánja elérni.

Ezen területek a következők:

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Gazdasági versenyképesség fejlesztése
- Idegenforgalom és települési környezet fejlesztése
- A mezőgazdaság, az élelmiszer feldolgozás és a vidéki térségek fejlesztése
- Humán erőforrás-fejlesztése
- A településfejlesztési célok megvalósításához elengedhetetlen a pályázati lehetőségek kihasználása, ezért a sikeres pályázatok érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni, és jól működő pályázati cégekkel, illetőleg tervezőkkel állandó kapcsolatot kell tartani.
- A hátrányos földrajzi helyzettel kapcsolatos nehézségeket a szomszédos települések bevonásával, velük együttműködve, kívánja csökkenteni.

A turisztikai és rekreációs fejlesztési elképzelések természetesen a település térségben betöltött szerepét is erősítik.

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Fő cél:

„Rekreáció és pihenés - a környezettel együttélő, falusi hagyományokat őrző falu!”

Mátranovák hosszú távú átfogó céljai (15-20 év):

A hosszú távú célok gyakorlatilag a jövőképpel egyeznek meg, azonban megvalósulásukhoz számos más, csak hosszútávon elérhető tényezőnek is teljesülnie kell.

A települési jövőkép eléréséhez az alábbi átfogó hosszú távú célok határozhatók meg:

- A települési szolgáltatások megerősítése,
- Az életminőség javítása,
- Idegenforgalmon alapuló, versenyképes gazdaság segítése,
- Települési marketing stratégia megalkotása (idegenforgalmi célokhoz)

A tervezett jövőkép és az átfogó célok eléréséhez a következő prioritásoknak kell teljesülnie:

- Az önkormányzati gazdaság stabilitása,
- Útfejlesztés (különös tekintettel a kerékpárutakra),
- A települési közszolgáltatások biztosítása, színvonalának fejlesztése,
- Kulturális színtereinek fejlesztése,
- Zöldterületek rendezése, környezetesztétika fokozása, településkép javítása,
- Nyilvánosság, informálás, lakossággal, civil szervezetekkel, gazdasági szervezetekkel való kapcsolat szélesítése,
- Kistérségi kapcsolatok, együttműködések fejlesztése és partnerség elvének érvényesítése.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Az 1.1. fejezetben megfogalmazott „Mátranovák– Jövőkép elemei” táblázataiban a főbb tématerületekre részletezettek az alábbi táblázat szerinti átfogó- és részcélok.

ÁTFOGÓ CÉL – AKTÍV JÖVŐKÉP			
REKREÁCIÓ ÉS PIHENÉS			
RÉSZCÉLOK			
A.) AMIKRE ALAPOZHATUNK „értékeink”	B.) AMIKET KIAKNÁZHATUNK „lehetőségek”	C.) AMIT MEG KELL OLDANUNK „gyengeségek”	D.) AMIT EL KELL HÁRÍTANUNK „veszélyek”
Céljainkat értékeink határozzák meg! Mátranovák jövőképe alapvetően az ÉRTÉKEK megóvására és fejlesztésére alapoz.	Célunk új értékek létrehozása a LEHETŐSÉGEK kiaknázásával.	Célunk a meglévő értékek rendezése (hasznosítása, fejlesztése) és a hiányosságok pótlása a GYENGESÉGEK megoldásával.	Célunk az értékekre és lehetőségekre alapozó jövőképet gátló VESZÉLYEK elhárítása.
<ul style="list-style-type: none"> - vonzó természeti környezet - alapszolgáltatások elérése helyben - nagyszámú és aktív civil szervezet működése - közösségszerveződés felerősödése - jó busz közlekedés - a község földrajzi elhelyezkedése folytán nincs átmenő forgalom, 	<ul style="list-style-type: none"> - EU-s fejlesztési pályázati források igénybevétele - szolgáltatások körének bővítése (étterem, szolgáltató központ stb.) - falusi turizmus bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> - nem teljeskörű infrastruktúra a településen - az utak minősége - kiaknázatlan lehetőségek a turizmusban 	<ul style="list-style-type: none"> - fejlesztések anyagi forrásainak biztosítása

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése Mátranovák egészére, ill. településrészeire

Mátranovák Község fentiekben összefoglalt hosszútávú, „Aktív” jövőképe az alábbiakban kifejtésre kerülő részcélok, és az azok megvalósításához szükséges fejlesztési célok által valósulhat meg.

A tervezett jövőkép megvalósulásához párhuzamosan két fejlesztési irány megvalósítása rajzolódik ki:

Fejlesztési irány No.1.: minőségi, magas tőkeigényű idegenforgalom fejlesztése. Alapadottságként a természeti környezet kínálta előnyök kihasználása, a „kultúr-idegenforgalmi” tevékenység fejlesztése. A helyi munkalehetőségek bővítése ezen az irányon át is.

Fejlesztési irány No.2: lakó-pihenő funkció fejlesztése, az itt élők életminőségének javítása

3. KIINDULÓ ADATOK TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A társadalmi, gazdasági és környezeti adatok korábban meghatározásra kerültek Mátranovák Község Településfejlesztési Konceptió I. Kötet Megalapozó vizsgálat - Helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés c. dokumentációban.

Az egyes kiinduló adatokat ezen dokumentáció alábbi fejezetei tartalmazzák:

- 1.7. A település társadalma
- 1.8. A település humán infrastruktúrája
- 1.9. A település gazdasága
- 1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere
- 1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások
- 1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata
- 1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata
- 1.14. Az épített környezet vizsgálata
- 1.15. Közlekedés
- 1.16. Közművesítés
- 1.17. Környezetvédelem
- 1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)
- 1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely
- 1.20. Települési klíma

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Közlekedés

ORSZÁGOS ÚTHÁLÓZAT

Mátranovák közúthálózati kapcsolatai a hatályos településrendezési tervek elkészülte óta nem változtak. A település közigazgatási területét továbbra is egy országos mellékút, a 23109j. Mátranovák bekötőút érinti. A bekötőút a 2303j. Salgótarján-Nádújfalu összekötőúthoz vezet, ami Mátranováktól délre a közeli 23sz. főúthoz, Mátranováktól távolabb, északra, a 21sz. főúthoz kapcsolódik. Az ország belseje felé irányuló kapcsolatok miatt a 23sz. főúthoz vezető útvonal a fontosabb, aminek korszerűsítése napirenden van. A Mátranovák bekötőút csomópontjai egyszerű, táblával szabályozott csomópontok. A magasabb rendű tervek szerint magát a települést is érinti útfejlesztés. A 23109j. Mátranovák bekötőutat, és a településtől északra haladó 23106j. Bárna bekötőutat tervezett új térségi szerepű összekötőút (Mátranovák-Mátraszele ök. út) fogja összekötni a hatályos megyei terv szerint. Mátranovák belterületén a tervezett út a Petőfi utca nyomvonalán halad. Mivel egyelőre konkrét útépitési tervek a térségi szerepű összekötőútra nem állnak rendelkezésre, az útvonal a településrendezési tervbe a magasabb rendű terv szerinti elvi nyomvonallal épül be.

Közmű

Közműfejlesztési javaslat Mátranovák kedvező földrajzi elhelyezkedése, jó közlekedési lehetőségének hatására enyhe ütemben fejlődik. A népesség száma az utóbbi években lassan csökkenő tendenciát mutat. A település Önkormányzata ezért szükségesnek tartja, hogy a település fejlődését elősegítve, a remélt érkezők számára úgy biztosítson helyet, hogy a településen élők igényei is kielégítettek legyenek. A település lakónépességének helyben tartására munkahely kínálattal is kell rendelkezni. Ezek érdekében az Önkormányzat a már beépített területeit is felülvizsgálva, az alulhasznosított területeinek, továbbá a korábbi mezőgazdasági hasznosítású területeinek funkcióváltásával a területének hatékonyabb hasznosítását szeretné. A megfelelő élet- és munkakörülmények biztosítására, valamint a környezetvédelmi igények kielégítésére a fejlesztési-területek megfelelő közműellátását kell biztosítani. Az elvárt közművesítés igénye a szabályozási tervben, a helyi építési szabályzatban kerül rögzítésre.

A közműfejlesztési feladatok között elsődleges feladatnak szükséges tekinteni a település meglévő beépített területeinek (lakó-, gazdasági hasznosítású területen egyaránt) a közműellátottság növelését, amely érdekében a közmű ellátottsági hiányokat kellene pótolni. A hiányosság az utak igényesen meg nem oldott felszíni vízrendezése, az utcaképet alakító-rontó villamosvezetékek és hírközlési hálózat tartóoszlopai, az irányfény szintű közvilágítás, amely már a közművesítés esztétikailag igénytelen műszaki megoldásával összefüggő hiányosság. Ezek a hiányosságok un. minőségi hiányosságok, amelyeknek megoldása az esztétikai igények kielégítésével vonható össze. A közműfejlesztési feladatok között, mint második fejlesztési feladat a területfejlesztés során új beépítésre, hasznosításra, funkcióváltásra javasolt területek közműellátásának a megoldása. Az új beépítésszáma már feltételként kell meghatározni, hogy a beépítés, hasznosítás csak a megfelelő, környezetvédelmi követelményeket kielégítő közműellátás biztosítása esetén engedélyezhető. Nagyon fontos, hogy ne legyen közműhiányos terület alakuljon ki. A fejlesztési területek, új közműigénylők közműellátása mellett a már beépített területeken jelentkező igénynövekedésből eredő többletígény kielégítésével is kell számolni.

A település fejlődéséhez hozzátartozik a település arculatának a fejlődése is, amelyhez hozzá kell járulni a közművek megjelenésének a javításával is. E vonatkozásban különösen az energiaellátás és a vezetékes távközlés területén jelentkeznek feladatok, amelynek feltételrendszere a helyi építési szabályzatban kerülhet rögzítésre.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Az örökségi értékek és a védettségek Mátranovák Településfejlesztési Konceptió I. Kötet Megalapozó vizsgálat - Helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés c. dokumentációban az alábbi fejezetekben kerültek meghatározásra:

- 1.14.6. Az épített környezet értékei
 - 1.14.6.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag
 - 1.14.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület
 - 1.14.6.3. védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők
 - 1.14.6.4. világörökségi és világörökségi várományos terület
 - 1.14.6.5. műemlék, műemlékegyüttes
 - 1.14.6.6. műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely
 - 1.14.6.7. műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet
 - 1.14.6.8. nemzeti emlékhely
 - 1.14.6.9. helyi védelem
- 1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

A település örökségi értékeit összefogóan és részletesen, az Örökségvédelmi Hatástanulmány tartalmazza.

A település 2017-ben elkészítette Településképi Arculati Kézikönyvét, és megalkotta 12/2017. (XII.22.) Önkormányzati rendeletét a településkép védelméről.

Jelen – Mátranovák Község Településfejlesztési Konceptió Jövőkép - c. tervdokumentációjában megfogalmazott célkitűzések megfelelnek a magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott célkitűzéseknek, azokhoz illeszkednek, azokkal nincsenek ellentmondásban.

4. HA STRATÉGIA NEM KÉSZÜL, A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

Mátranovák Község Önkormányzata el kívánja készíteni az Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS), melynek elkészíttetése a település fejlesztési elvei között szerepel.

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

Mátranovák a Településfejlesztési koncepció elfogadását követően az abban rögzített célok eléréséhez szükséges a településrendezési, fejlesztési- és üzemeltetési feladat- és eszközrendszerét illeszteni (felülvizsgálni és módosítani) kívánja.

A koncepció megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a kitűzött célok és a megindult folyamatok határainak folyamatos figyelemmel kísérése, illetve mérése beleértve a pozitív és negatív hatásokat egyaránt, amely az egyes tématerületekért felelősök feladatát kell, hogy képezze. A hatások mérésére alkalmas megbízható módszereket kell kialakítani és alkalmazni, majd visszacsatolni a pozitív, előremutató hatások felerősítésével és a negatív folyamatok kiszűrésével.

A jövő nem egyetlen lépéssel, akcióval jön létre, valósítható meg. Ahhoz, hogy a Mátranovák által kielélt jövő megvalósítható legyen, meg kell határoznunk azt a tevékenységsort, akciót, amely tartalmazza a településvezetőkre váró feladatokat. Mindaz, amit a közösség a jövőképből önmaga számára kitűzött a célkövető menedzselés tesz lehetővé.

A cél kitűzése mellett meg kell határozni a rendelkezésre álló vagy állítható (nem csak az önkormányzati, közösségi) eszközöket és meg kell fogalmazni az egymásra épülő lépések sorát, azaz ki kell tűzni a célhoz vezető utat.

A fejlődés eredményessége érdekében elengedhetetlen a tudatos folyamatirányítás.

Az „AKTÍV” mátranovákai jövő megvalósításának az alábbi három komponensét szimultán kell kezelni.

- minőségi turizmus megvalósítása - *a vállalkozások fejlesztése által*
- a gazdaság szereplőinek együttműködése
- Közösségi részvétel (participáció) - *a fejlesztések iránti bizalom megteremtése*

Egy folyamatos hosszú távú eredmény eléréséhez nem elégséges csak egyet, vagy kettőt ezekből bevezetni, egyszerre szükséges minden komponens kezelése.

A változást, megújulást irányítani és menedzselni KELL!

Mátranovák fejlesztése számára igénybe vehető forráslehetőségek:

- **EU források** (pályázatok, támogatások)
- **állami források** (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, átengedett központi adó, saját ár- és díjbevételek)
- **helyi adók:** (ingatlanadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, iparüzési adó)
- **saját vállalkozási bevételek**

Mátranovák számára is kulcsfontosságú, hogy miként érvényesíti érdekeit, mivel alapvetően a forráslehetőségek is meghatározzák a jelen koncepcióban elfogadott célok megvalósulását. Ezért szükséges a külső forráslehetőségek (állami támogatások, régiókra jutó állami támogatások, EU támogatások és pályázatok) ismerete és a folyamatos tájékozódás.

Annak érdekében, hogy Mátranovák a pénzügyi támogatás elérhetősége minél szélesebb körben biztosítható legyen - EU pályázatokon is indulhasson - szükséges az „Integrált Településfejlesztési Stratégia” (ITS) megalkotása is, amely a középtávú fejlesztéseket konkrétan, településrészekre, akcióterületekre fogalmazza meg.

A községfejlesztési célok megvalósításához szükséges Intézményfejlesztés

Az önkormányzati intézményrendszer főbb területei a teljesség igénye nélkül: közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, sport. A közszolgáltatást nyújtó intézmények fejlesztése magába foglalja a nevelési-oktatási intézmények, az egészségügyi szolgáltatások (házi orvosi/fogorvosi rendelők, egészségközpontok/egészségházak) a járó/fekvő beteg szakellátás és rehabilitációs szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti intézmények, illetve a kulturális és közművelődési intézmények fejlesztését is. A megfelelő infrastrukturális háttér kialakítása mellett fontos, hogy a közszolgáltatások, illetve közintézmények mindenki számára elérhetőek legyenek, így gondoskodni kell az intézmények komplex fizikai és infokommunikációs akadálymentesítéséről is.

Mátranovák intézményfejlesztési célja, hogy intézményrendszere mind városkörnyéki/mikro térségi központi, mind helyi szinteken minél szélesebb körű és fejlettebb legyen, annak érdekében, hogy elősegítse a fiatal lakónépesség helyben tartását, a vállalkozások betelepülésével és fejlődésével, biztosítsa a település minőségi életképességét, és további fejlődését.

Miután az intézményrendszer fejlesztése komplex, összetett feladat, számos közvetlen és közvetett, rövid- és hosszú távú hatással bír, ezért szükséges a település intézményrendszerének vizsgálata, a rövid- és hosszú távú fejlesztési elképzelésének rögzítése, szükséges szakmai, pénzügyi és időbeli ütemezés mellett.

A kohézió erősítése nem csak a térségek közti fejlettségbeli különbségek csökkentése miatt fontos, hanem a térségi szereplők közti együttműködés ösztönzése érdekében is. Ahhoz, hogy a fejlesztések érdemi hatást érjenek el, szükséges az egy térségben, vagy a fejlesztések egy szegmensében a közintézmények (önkormányzatok és intézményeik), illetve a magán (vállalkozások és a civil szervezetek) közti együttműködések ösztönzése. A projektek fejlesztésében, illetve a projektek megvalósításában, közcélú szolgáltatások működtetésben, vagy szabadidős programok szervezésében való együttműködés javítja a fejlesztések hatékonyságát, valamint serkenti a helyi identitás, kötődés erősödését.

Mátranovák hosszútávú jövője céljából csökkenteni szükséges a szereplők között az együttműködési készség hiányát, a partnerség elvének érvényesülésével!

Irodalomjegyzék

Magasabb szintű jogszabályok, tervek, programok

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (2005-2030)
- Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT)
- Nógrád megye Területrendezési terve

Településrendezési terv jóváhagyott munkarészei

- Településfejlesztési Konceptió – 2017
- Településképi Arculati Kézikönyv – 2017

Jóváhagyott – hatályos - dokumentumok

- Gazdasági Program
- Helyi Esélyegyenlőségi Program

Internetről származó adatok, anyagok

- www.matranovak.hu